

TALOUSARVIOALOITE 131/2009 vp

Määrärahan osoittaminen erityisopetuksen turvaamiseen ja luokkakokojen pienentämiseen

Eduskunnalle

Erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden määrä kaksinkertaistui vuosina 1997—2004. Syksyllä 2004 heitä oli 6,7 % oppilaista. Tukiopetusta saa nykyään yhä useampi oppilas, vuoden 2004 lopulla noin 15 % oppilaista. Samansuuntainen kehitys on jatkunut myös viime vuosina. Erityisen tuen tarve on selvästi annetun tuen määrää suurempi. Lukioissa erityisopetuksen tarve on noin viidestä kymmeneen prosenttiin koko opiskelijamäärästä. Eniten erityisopetuksen tarvetta ovat tuottaneet puutteet lukio-opiskelun edellyttämistä opiskelutaidoissa.

Yhä useampi nuori valmistuu koulusta suoraan työttömäksi. Kun pieniä kouluja on viime vuosina lopetettu ja kun lapsia on keskitetty yhä isompiin yksiköihin, luokkakoot ovat kasvaneet, mahdollisuudet yksittäisen lapsen huomioimiseen heikentyneet, rauhattomuus lisääntynyt jne. Samalla erityisen tuen tarve on selvästi lisääntynyt. Vaikka luokkakokoja nyt pienennetäänkin ja pieniä kouluja ei enää entisessä määrin lakkauteta, viime vuosina tehty isoihin yksiköihin keskitäminen aiheuttaa edelleen haasteita. Erityisopetukseen suunnattavia määrärahoja tulisi kasvattaa siten, että mahdollisuudet hyvään erityisopetukseen kunnissa säilyisi. Erityisopetuksessa säästäminen lisää lasten syrjäytymistä ja tuottaa sosiaalisia ongelmia.

Muutamia esimerkkejä Erityisopettajien liiton neuvoista tilanteisiin, kun lapsi ei opi: "Opetta opiskelutekniikkaa. Keskustele oppilaasi kanssa: miettikää yhdessä oppilaan ominta tapaa oppia uutta. Anna aikaa. Kun kirjoitat taululle, älä

puhu samalla: moni haluaa nähdä suun liikkeitä. Mieti monta tapaa selittää sama asia eri tavalla. Erityisopetusta tarvitseva lapsi ja nuori tarvitsee aikaa sekä enemmän huomiota kuin tavallisella tavalla oppiva lapsi." Tuon ajan antamiseen ei opettajilla nykyisellään juuri missään kunnissa ole aikaa.

Edellisen hallituksen aikana erityisopetuksen määrärahoja leikattiin ja tuolloin mahdollisuudet hyvään erityisopetukseen monessa kunnassa heikentyvät radikaalisti. Aiemmin tehdyt säästöt lasten koulutukseen ja muihin lapsen oikeuksiin kuuluviin asioihin liittyen ovat näkyneet viimeisten vuosien aikana eritasoisina ongelmina lasten kehityksessä ja sopeutumisessa yhteiskuntaan. Erityisopetuksesta ei tule säästää, vaan siihen tulee käyttää kaikki tarvittava raha, jotta voidaan estää useiden lasten syrjäytymistä, pysyviä sosiaalisia vaikeuksia, vaikeuksia sijoittua työelämään jne.

Taluskriisin keskellä ja kunnista jo kantautuneiden tietojen perusteella näyttää sille, että kouluja edelleen lakkautetaan ja luokkakokoa suurennetaan. Tällainen kehityssuunta on erittäin lyhytnäköistä, koska leikkaukset ja suuret luokkakoot tulevat lisäämään sopeutumis- ja oppimisvaikeuksia, rauhattomuutta kouluissa ja pidemmällä tähtäimellä nuorten syrjäytymistä, työttömyyteen jne. Kouluikään tulevien ikäluokkien pienentyessä meillä olisi tulevana vuosina hyvät mahdollisuudet vastaavasti pienentää luokkien ryhmäkokoja säilyttämällä mahdollisuuksien mukaan pieniä kylä- ja lähiökouluja.

TAA 131/2009 vp — Pertti Hemmilä /kok

Edellä olevan perusteella ehdotan,

*että eduskunta ottaa valtion vuoden
2010 talousarvioon momentille 29.10.30*

*lisäyksenä 2 000 000 euroa erityisope-
tuksen määrärahojen kasvattamiseen
sekä perusopetuksen kehittämiseen pie-
nempien luokkakokojen turvaamiseksi.*

Helsingissä 25 päivänä syyskuuta 2009

Pertti Hemmilä /kok